

**Pěstitelské praktikum – pokojové rostliny, choroby a škůdci, fyziologické poruchy,
přesazování a ošetřování pokojových rostlin**

Seznam pokojových rostlin

Můrovec (Falenopsis) – Phalaenopsis

Aloe pravá – Aloe vera

Africká fialka – Saintpaulia

Šeflera – Schefflera arboricola

Tlustice – Crassula ovata

Kalanchoe (Kolopejka, Kolopějka) – Kalanchoe blossfeldiana

Tenura (Sanseveria, „Tchýnin jazyk“) – Sansevieria trifasciata

Zamiokulkas – Zamioculcas

Nolina („Sloní noha“) – Nolina (Beaucarnea) recurvata

Pryšec („Kristova koruna“, „Trnová koruna“) – Euphorbia milii

Mramornatka (Difenbachie) – Dieffenbachia

Zelenec (Chlorofytum) – Chlorophytum comosum

Žumen (Cisus) – Cissus rhombifolia

Ledviník ztepilý – Nephrolepis exaltata

Toulitka Scherzenova (Anturie) – Anthurium x Scherzerianum

Šplhavník (Potos) – Epipremnum pinnatum (Scindapsus)

Lopatkovec – Spathiphyllum

Fikus drobnolistý – Ficus benjamina

Dracena (Dracéna), Dračinec – Dracaena marginata

Poděнка (Podénka, Voděнка, Tradeskancie) – Tradescantia fluminensis

Brambořík perský – Cyclamen persicum – hybridy

Monstera – Monstera deliciosa

Doporučované pokojové rostliny pro poznávání žáků 2. stupně ZŠ:

Africká fialka (kapská či usamberská fialka, jonátka, „Pavlínka“) – *Saintpaulia ionantha*

Chřest Sprengerův (asparágus) – *Asparagus sprengeri* (A. densiflorus)

Billbergie níčí (čínský oves, „čínský ovsík“) – *Billbergia nutans*

Fikus (smokvoň kaučukodárná, gumovník) – *Ficus elastica*

Ibišek čínský (ibišek, „čínská růže“) – *Hibiscus rosa-sinensis*

Kopřivěnka pokojová (africká kopřiva, koleus, pestřivka) – *Coleus x blumei*

Kořenokvětka vyšší (aspidistra, „domácí štěstí, ševcovská palma“) – *Aspidistra elatior*

Monstera lahodná – *Monstera deliciosa*

Náduť – *Bryophyllum* (nyní rod *Kalanchoe*)

Pelargonie páskatá (muškát, „čapí nos“) – *Pelargonium zonale*

Poděnka bělokvětá (poděnka, voděnka, „káča, blázen“) – *Tradescantia albiflora*

Potos (*scindapsus*, šplhavnice, šplhavník) – *Scindapsus aureus* (syn. *Epiprenum aureum*, *Rhaphidophora aurea*, *Pothos aurea*)

Řemenatka suříková, klívie – *Clivia minata*

Tenura třípáskatá (sansiviera, „tchýnin jazyk“) – *Sansevieria trifasciata*

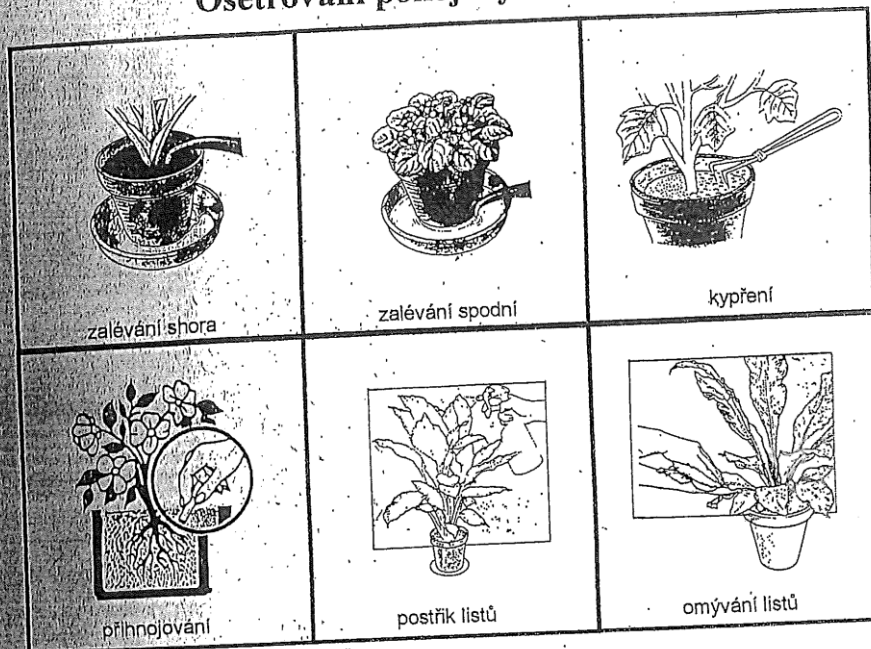
Tlustice – *Crassula* sp.

Voskovka masitá (perlucha) – *Hoya carnosa*

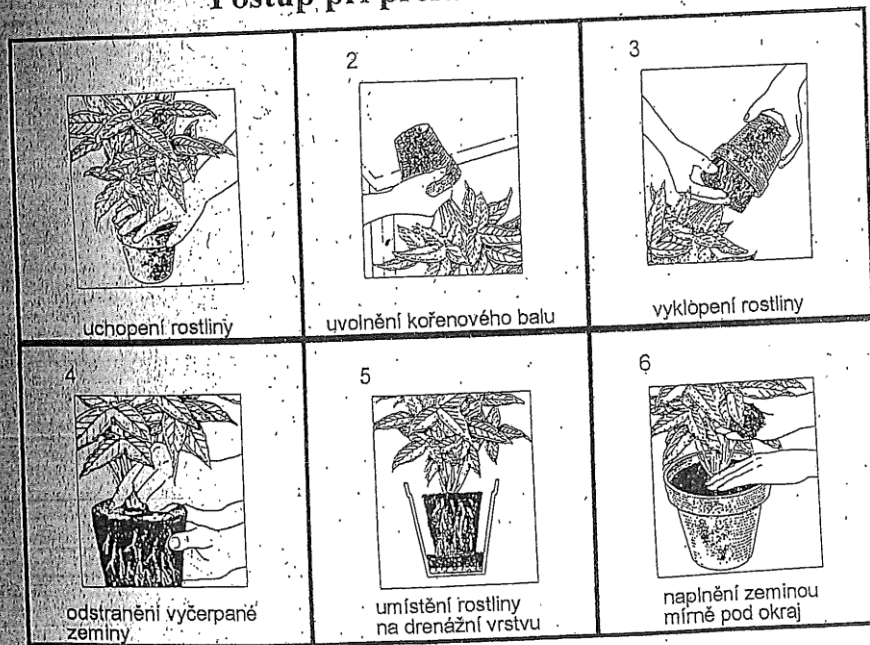
Zelenec copatý (falangium, „pavouk“) – *Chlorophytum comosum*

Žumen, cisus – *Cissus antarctica*

Ošetřování pokojových rostlin

Postup při přesazování rostlin

Sázení a přesazování

Pokožové rostliny mají v květináči velmi omezený prostor pro růst kořenů ve srovnání s rostlinami zahradními nebo volně rostoucími. Rostliny v období vegetace rostou překvapivě rychle; brzy svými kořeny zaplní květináč a vyčerpají ze zeminy výživu. Řešením je přesadit je do většího květináče, nebo jim v květináči stejné velikosti dodat novou zeminu.

Druhy zeminy

V podstatě rozlišujeme dva druhy zemin: na půdním a na rašelinovém základu. Zeminy na půdní bázi obsahují vysoký podíl úrodné půdy s přidáním rašeliny a písku. Půda obsahuje mnoho výživných látek, z nichž může rostlina čerpat potravu, a vydrží až jeden rok. Půdní zeminy jsou těžké, vhodné pro velké rostliny. Zeminy na bázi rašeliny obsahují velmi málo živin, ale jsou lehčí a čistší při manipulaci než půdní druhy. Oba druhy zemin obsahují přidaná hnojiva. Nepodléhejte pokušení použít pro pokojové rostliny půdu ze zahrady, protože ta často obsahuje škodliviny, jako např. škůdce, choroboplodné zárodky a semena plevelu.

Zeminu můžete obohatit dalšími prvky, které napomáhají přístupu vzduchu, odvodnění či zadržování většího množství vláhy. Hrubozrnný písek a drobný štěrk, malé hrušky rašeliny, listovka nebo drcená kůra a perlit (expandované vulkanické sklo) zeminu kypří. Další přísady, jako jemná rašelina, rašeliník (Sphagnum) a vermikulit zase v zemině zadržují vláhu.

Každý typ zeminy má své výhody; mnozí pěstitelé používají jednu z nich jako základ, do něž přidávají přísady, jimiž zeminu přizpůsobují potřebám jednotlivých rostlin.

Sázení

Sázet můžeme malý semenáček, jednotlivý řízek nebo soubor již zakořeněných řízků. V tomto stádiu byste měli použít

malých květináčků, protože kořeny ještě nejsou četné a rozvětvené a ve velkém květináči by většina zeminy přišla nazmar. U hliněných květináčů je nejlépe vložit dovnitř kousek rozbitého květináče (střep) tak, aby překryl drenážní otvor. Tím předejete vyplachování zeminy z květináče. Můžete také přidat na dno květináče trochu některého z hrubozrnných materiálů, jako je štěrk nebo malé kamínky; drenáž bude důkladnější. Květináče z plastických hmot většinou nepotřebují pro spodní vrstvu žádný speciální materiál.

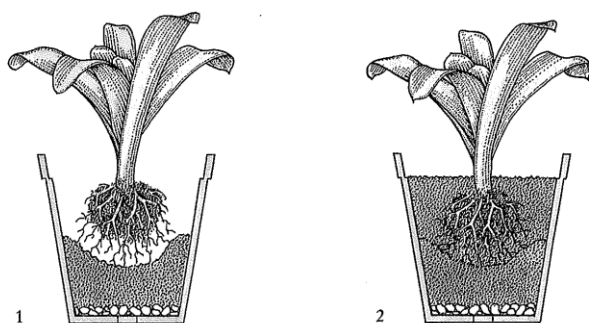
Květináč částečně zaplňte vhodnou zeminou. Pak podržte rostlinku nebo řízek určený k sázení těsně nad zeminou tak, aby se jeho řídké kořínky dotýkaly zeminy, a aby se jeho krček nacházel těsně pod okrajem květináče. Pak doplňte květináč zeminou téměř po okraj, aby byly kořínky zasypány. Vždy ponechte nahoře dost místa pro zalévání. Je-li květináč naplněn příliš, je obtížné dodat rostlině při jedné zálivce dostatečné množství vody, což může vést k tomu, že pak trpí nedostatkem vláhy. Zeminu nakonec opatrně přimáčkněte.

Přesazování

Přesazování je nutné, pokud rostlina potřebuje ke svému dalšímu růstu novou zeminu. To může nastat v případě, že svůj původní květináč přeroste, nebo spotřebuje všechnu výživu. Přesazovat byste měli počátkem jara. Četné rostliny nepotřebují více prostoru pro kořeny, jsou spokojené s tím, co mají, ale požadují čerstvou zeminu, z níž by mohly dále žít. Tyto rostliny přesazujte do květináčů stejné velikosti. Nejprve vyjměte rostlinu z květináče a pak z ní odstraňte většinu staré, vyčerpané zeminy. Dávajte přitom pozor, abyste nepoškodili kořeny. Rostlinu pak dejte do čistého květináče a doplňte jej čerstvou zeminou.

Přesazení do většího květináče umožňuje rostlině vyrůst do větší výšky nebo dospět. Je důležité nedávat rostlinu do

SÁZENÍ

1 Do květináče nasypete vrstvu hrubozrnného materiálu (kamínky, štěrk); pak přidejte vrstvu zeminy. Rostlinu přidržte nad zeminou tak, abyste mohli zkontrolovat, zda je její koruna těsně pod okrajem květináče.

2 Spustte rostlinu do květináče tak, aby se její kořeny dotýkaly zeminy a aby byla zároveň její koruna těsně pod okrajem květináče. Pak květináč doplňte po okraj zeminou a jemně ji přimáčkněte.

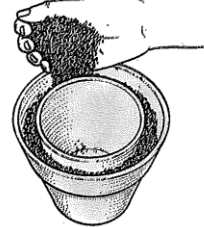
příliš velkého květináče. Měli byste ji přesadit do květináče pouze o něco většího. Při přesazování do většího květináče si jej nejprve připravte tak, že si uděláte „formu“ (viz obr. vpravo) a pak do ní lehce usadíte kořenový bal rostliny. Tento způsob přesazování má velkou výhodu v tom, že redukuje velkou měrou nepořádek s přesazováním spojený a rostlina se přitom téměř nepoškodí.

Hnojení na list

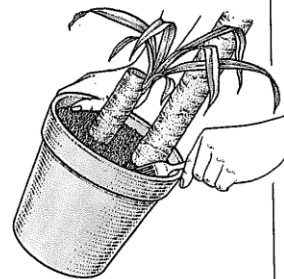
Když rostlina dosáhne svého maxima, co se týče praktické velikosti květináče, existuje pouze jedna možnost, jak ji dále vyživovat. Tou je svrchní hnojení (tzv. hnojení na list), které spočívá v opatrném seškrabání několikacentimetrové vrstvy staré zeminy z vrchní části květináče (snažte se přitom nepoškodit kořeny) a následném doplnění zeminy čerstvé, živinami bohaté (obvykle na půdním základě).

Vytvoření formy Vhodným způsobem přesazování je vložit starý květináč do nového a mezeru mezi nimi vyplnit zemínou. Pak stačí přemístit rostlinu z květináče do vzniklé formy.

Seřezávání kořenového balu Přesazujete-li rostlinu do květináče stejné velikosti, budete možná muset oklestit kořeny, abyste získali místo pro novou zeminu. Pro tento účel odřízněte ostrým nožem plátek ze spodní části nebo ze všech stran kořenového balu.

POVRCHOVÁ ÚPRAVA

1 S použitím vidličky pečlivě seškrabte svrchní vrstvu zeminy.

2 Květináč doplňte čerstvou zemínou do původní výše a přimáčkněte ji.

PŘESAZOVÁNÍ ROSTLIN

1 Jednu ruku položte na zeminu, stonkům přitom mějte mezi prsty.

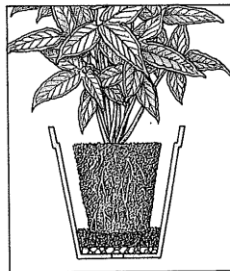
2 Květináč obraťte dnem vzhůru a jemně jím poklepejte na okraj stolu.

3 Rostlina i s kořenovým balem by vám měla vklouznout do ruky.

4 Odstraňte z povrchu zeminy veškerý mech či jiný zelený porost.

5 Do většího květináče nasypete vrstvu kamínků, pak vložte rostlinu.

6 Kořenový bal obsypejte dokola zemínou a přimáčkněte.

Rádce v nouzi

FYZIOLOGICKÉ PORUCHY

Vypadá-li rostlina nezdravě, ve většině případů nejsou příčinou škůdci ani nemoci. Obvykle je to způsobeno špatnými pěstebními podmínkami, zanedbáváním nebo nedostatečnou péčí. Tyto chyby můžete napravit, stanovíte-li jejich přesnou příčinu. Rostlina se pak obvykle zotaví

a začne růst znovu dobře a zdravě. Obrázek dole vám pomůže odhalit chyby, které jsou zdrojem nejčastějších poruch, vyvolaných nepříznivými pěstebními podmínkami, kterým souborně říkáme fyziologická onemocnění.

Prodlužovací růst, bledé listy a stonky

Obvykle jsou průvodními znaky nedostatku světla. „Vytáhlé“ stonky odřízněte, podpořte tím růst do šířky, a rostlinu přemístěte na světlejší stanoviště.

Panašované listy zelenají

Zelenají-li panašované (pestré) listy, je to způsobeno nedostatečným světlem. Přesuňte rostlinu do místa s větším slunečním svitem.

Hnědé skvrny na listech

Bývají způsobeny popálením sluncem, ke kterému může dojít, vystavíte-li rostlinu náhle na ostré slunce. Spálené části odstraňte a nechte rostlinu, aby ze znetvoření vyrostla. Na jasnější světlo ji vždy zvykejte postupně.

Zkroucené okraje listů

Jsou často známkou toho, že je rostlina vystavena příliš ostrému světlu. Přemístěte ji na stinnější místo.

Listy žloutnou a opadávají

Jestliže najednou zežloutne a opadne několik listů, stojí rostlina patrně v průvanu. Zkontrolujte, zda nestojí u pootvěřeného okna.

Listy ve spodní části schnou a padají

Rostlina má zřejmě málo světla, mnoho tepla nebo nedostatek vody. Dejte ji na světlejší stanoviště, dále od zdroje tepla (např. radiátoru) a rádně ji zalévejte.

Padání listů

Náhlé opadávání listů je obvykle následkem šoku způsobeného například náhlým poklesem teploty, studeným průvanem nebo suchem u kořenů. Rostlinu přemístěte na chráněnější místo a zajistěte jí dostatek vody.

Málo květů

Málo květů může být známkou nedostatku světla. Najděte rostlině světlejší stanoviště.

Květy rychle opadávají

To se často stává, když je teplota pro rostlinu příliš vysoká. Můžete ji kompenzovat vyšší vzdušnou vlhkostí, postavte proto květináč do misky s vlhkými oblázky.

Hnědé špičky a okraje listů

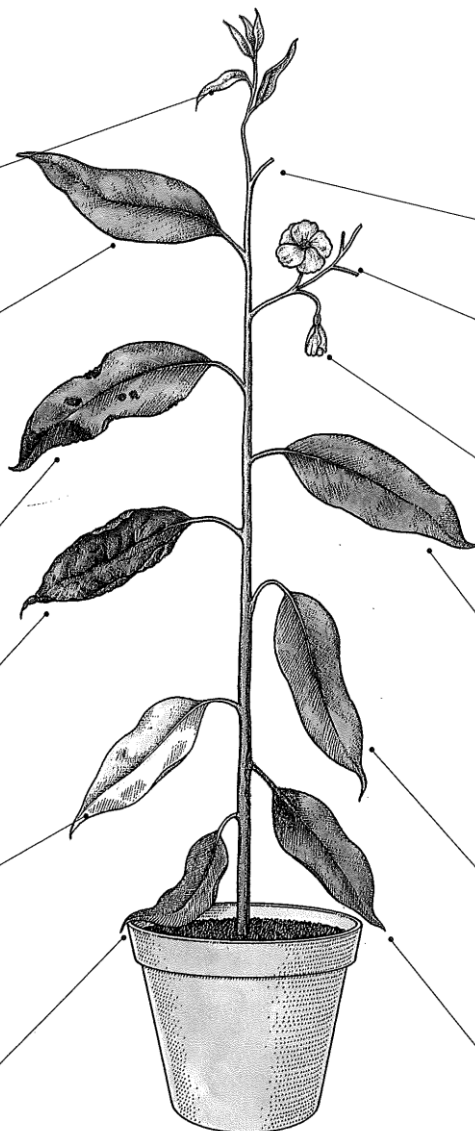
Často bývají následkem působení suchého vzduchu a vyskytují se zpravidla u rostlin s tenkými listy. Abyste tomu předešli, postavte květináč do misky s vlhkými oblázky a rostlinu často mlžte.

Vadnoucí listy

Je-li zemina suchá, trpí rostlina nedostatkem vody. Ponořte květináč do misky s vodou, abyste rostlinu oživil. Je-li však zemina naopak příliš vlhká, rostlina strádá v důsledku přemokření. Přesaďte ji do mírně zvlhčené zeminy.

Hnijící stonky a listy

Jsou projevem napadení chorobou, která se často objeví, nemá-li rostlina dobré podmínky. Odstraňte poškozené listy a rostlinu nepřelévejte.

ŠKŮDCI

Uděláte dobře, budete-li své rostliny často prohlížet. Zachytíte tak již první známky jejich napadení škůdci a budete moci ihned podniknout nezbytná opatření. Většina škůdců má vysokou úmrtnost a rychle se množí, aby nahradila přirozené ztráty. Někteří škůdci napadají pouze určité rostliny, jiní si nevybírají. Napadení menšího rozsahu bývají na rostlině stěží postřehnutelná, avšak právě v tomto stádiu je lze neúčinněji likvidovat. Můžete buďto vysbírat jednotlivé „zbloudilé“ škůdce, nebo rostlinu opláchnout mýdlovou vodou. Jestliže se problém rozšířil již za hranice

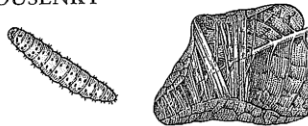
tohoto stádia, musíte sáhnout po chemických prostředcích (insekticidech). Insekticidy se dělí do dvou širších skupin, a to na systemické a kontaktní. Systemické obsahují chemické látky, které absorbují listy nebo kořeny. Díky nim jsou listy nebo šťáva rostlin jedovaté, a tak hubí škůdce jimi se živící, ale samotné rostlině neuškodí. Kontaktními insekticidy se postříkují přímo škůdci, které hubí ochromením jejich dýchacího ústrojí i jinak. Insekticidy jsou k dostání ve sprejích, granulích či aerosolech, a také jako prášek nebo kapalina.

MŠICE (zelené a černé)

Mšice, které napadají pokojové rostliny, jsou většinou zelené. Rostou a množí se velmi rychle, často odhazují při růstu starou bílou kůži. Mšice se živí sáním šťavy z rostlin, čímž způsobují zkroucení listů, stonků a květů. Vylučují množství cukrů, což zanechává na listech (a na nábytku) lepkavé stopy, v nichž mohou růst černě. Mohou také přenášet choroby a viry z jedné rostliny na druhou. Většina rostlin, kromě druhů s kožovitými listy, je pro mšice vhodným hostitelem. Silné mlžení vodou často vypudí malou kolonii, ale je důležité v boji po nějakou dobu pokračovat, protože jejich drobné potomstvo se může po několik dnů pohybovat neodhalené. Použijte kontaktní chemický prostředek, např. tekutý organofosfátový insekticid, nebo, je-li napadení rozsáhlejší, systemický.

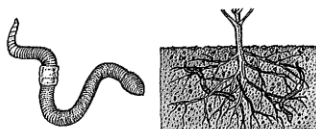
HOUSENKY

Housenky jsou larválním stádiem motýlů a můr. Pokojové rostliny nejčastěji napadají housenky můr. Tyto housenky tkají jemná hedvábná vlákna, kterými stahují listy, květy nebo stonky dohromady, a tím si

vytvářejí úkryt, v němž se živí listy a mladými výhonky. Chcete-li se tohoto škůdce zbavit, ošetřete rostlinu kontaktním organofosfátovým sprejem, nebo systemickým insekticidem.

DEŠŤOVKY

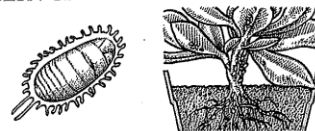
Dešťovky jsou pro pokojové rostliny zlem, protože jejich neustálé vrtání kypří půdu a může poškodit kořeny. Použijte na zeminu roztok manganistanu draselného (hypermanganu), kterým dešťovky přinutíte, aby rychle vylezly na povrch. Pak je můžete posbírat a tak se jich zbavit.

MUŠKY

Jsou známy také jako sciaridy. Poněkud líně poletují nad povrchem zeminy a spíše znervózňují, než by přímo škodily. Jejich larvy nejsou normálně vidět, živí se totiž rozkládajícími se látkami v zemině. Zdravým rostlinám nemohou příliš ublížit, zato však mohou poškodit malé semenáčky nebo drobné rostlinky. Svědčí jim jakákoli zemina obsahující rašelinu. Můžete je vyplavit systemickým insekticidem.

ČERVCÍ

Červci jsou drobný, oválný hmyz, pokrytý voskovým obalem, kterým voda nepronikne. Sdružují se na rostlině do malých kolonií, obzvláště v úžlabích listů, v korunách a u kořene. Sají šťavu a vylučují sladké výkaly. Dají se jen těžko vyhubit. Napadají zvláště sevřené rostoucí rostliny, tvořící růžice, jako je aeonium a africká fialka. Jiné druhy červců vypadají velmi podobně, avšak parazitují na podzemních částech rostlin. Napadení často postihuje kaktusy a sukulenty.

Zeminu polijte systemickým insekticidem; tuto metodu však nepoužívejte u kapradin nebo kaktusů. Jinou možností je, jednotlivé rozseté červce, vypátrané v jejich úkrytech mezi listy, lehce poklepat vatou na špejli, namočenou v ředěném denaturovaném lihu. Červce parazitující na kořenech odpuď, přidáte-li do zeminy při přesazování preparát HCH.

SVILUŠKY

Tito škůdci žijí a živí se na rubu listů. Jsou pouhým okem sotva viditelní, ale prozrazují je pavučinky, které soukají

mezi listy a zvláště kolem jejich úžlabí. Z listů také sají šťávu, díky čemuž vznikají na vrchní straně listů nepěkné skvrny. Ve vážnějších případech mohou způsobit krnění nových výhonků a padání listů. Těmto roztočičkám se daří výborně také ve sklenicích, v horkém, suchém vzduchu. Vlhké ovzduší (kterému dává většina rostlin přednost) a časté rosení, zaměřené zvláště na spodní stranu listů, odradí tyto škůdce před napadením a zcela určitě značně sníží jejich počet. Napadení zjištěné včas můžete mnohdy úplně eliminovat častým mlžením rostliny vodou po dobu jednoho až dvou týdnů.

Pro vyléčení závažnějšího napadení můžete rostlinu každý týden tekutým organofosfátovým přípravkem; postřík přitom zaměřte na vrchní i spodní stranu listů, nebo prolijte zeminu systemickým insekticidem.

PUKLICE A ŠTÍTENKY

Tento druh červců má hnědou nebo žlutou barvu; shromažďují se poblíž

středních žebér listů a na vyvýšených místech na rubu listů. Sají šťávu, vylučují lepkavou látku a jen těžko se jich úplně zbavíte. První známkou jejich přítomnosti bývá často lepkavá usazenina na listech, event. na nábytku. Mladí škůdci jsou velmi čilí, dospělé samičky jsou však nepohyblivé. Pod své ochranné štítky kladou vajíčka a když se mladý lezoucí hmyz (tzv. pohyblivé stádium) vylíhne, ihned odleze, aby si pro sebe vyhledal vhodné stálé místo, a začne se živit sám. Nejlepším způsobem, jak je odstranit, je použít systemický insekticid.

NOSATCI

Tento hmyz je škodlivý ve všech stádiích svého vývoje. Dospělý nosatec je velký, černý brouk s charakteristickým nosem. Okusuje okraje listů, čímž je hyzdí. Krémově zbarvené larvy žijí v zemině, kde systematicky požirají kořeny, hlízy a podzemní části stonků. Mohou nakonec zlikvidovat všechno, co se nachází pod povrchem; zůstane po nich zvadlá rostlina bez kořenů, sedící na povrchu zeminy. Nosatci mají v oblibě nízké, růžiči tvořící rostliny, jimž do

zeminy nakladou vajíčka a pak se přestěhují na novou rostlinu. Napadení bývají vystaveny echeverie, aloe a četné další sukulenty, begonie vytvářející oddenky, primulky, brambořiky a africké fialky. K léčení použijte systemický insekticid, kterým prolijete zeminu, a preparát na bázi HCH, který smísíte s novou zeminou při sázení nebo přesazování.

MOLICE

Molice jsou drobný, mūrám podobný hmyz. Mají tři vývojová stádia: vajíčka, larvy a dospělý hmyz. Usazují se zejména na rubu listů, sají šťávu a vylučují lepkavou sladkou tekutinu, v níž se mohou uchytit černě. Na listech a květech také způsobují drobné dolíčky. Jsou velmi aktivní, při vyrušení vylétují na krátkou vzdálenost. Svá vajíčka kladou ve velkých množstvích na spodní stranu listů.

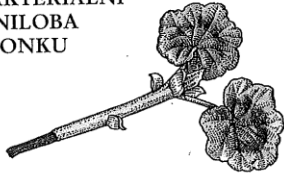
K vyhubení použijte systemický insekticid, protože však na vajíčka nepůsobí, bude třeba zásah několikrát zopakovat, dokud všechna vajíčka postupně nedozrají.

CHOROBY

Chorobám nejnázej předejdete, zajistíte-li rostlinám dobré růstové podmínky. Pokojové rostliny trpí jen několika málo chorobami. Ty, které mohou získat, jsou obvykle následkem nevhodných pěstebních podmínek, v nichž se mohou rozvinout houbová a bakteriální onemocnění. Pokud se vám zdá, že rostlina onemocněla, zkontrolujte si podle kapitoly Průvodce pěstitele pokojových rostlin od A do Z, zda má správné množství světla, tepla a vody a odpovídající vzdušnou vlhkost. Příliš promáčená zemina, špatná cirkulace vzduchu nebo vzduch studený a vzduch nasycený vlhkostí jsou obvykle faktory přispívající ke vzniku choroby. Mnohé choroby jsou také přenášeny škůdci, kteří navíc rostlinu také oslabují a činí ji náchylnější k chorobám.

Své rostliny pečlivě prohlížejte. Poškozené části, jako jsou poraněné stonky nebo polámané listy, vždy odstraňte, jakmile je objevíte; jsou totiž náchylné ke hnití, stejně jako řízky v době zakořeňování. Jakékoli poškozené pletivo odřízněte čistým ostrým nožem, ránu nechte zaschnout a pak ji zasypejte fungicidním přípravkem. Objevíte-li chorobu u řízku, rostoucího spolu s několika dalšími zdravými, ihned jej odstraňte, abyste zabránili jejímu šíření.

Je výhodné používat sterilní zeminu, omezujete tím na minimum riziko napadení kořenů. Je také vhodné odstranit všechny opadané listy a květy, jakmile je spatříte, zabráníte tím jejich hnití na zemině. Je-li rostlina natolik zasažena, že ji nelze léčit, je nejlepší se jí zbavit.

**BAKTERIÁLNÍ
HNILOBA
STONKU**

Tato choroba se vyskytuje jen u jedné oblíbené pokojové rostliny, jinak velmi nenáročného muškátu. Obvykle se objevuje jako následek přelévání. Napadá rostlinu v místě, kde se stoněk stýká se zeminou, a postupně se šíří nahoru i dolů. Stoněk začne černat, objeví se rozklad, projevující se jako vadnutí, a stoněk brzy odumře. Této chorobě jsou nejvíce vystaveny zakořeňující stonky muškátu, protože nezaschlý okraj stonkového řezu je obzvláště zranitelný. Abyste se tomuto problému vyhnuli, zajistěte, aby zemina byla jen mírně vlhká a aby stoněk „seděl“ v malém množství hrubozrnného písku. Tím dosáhnete toho, že zemina dotýkající se stonku bude dobře odvodněná. Řízky nezakrývejte sáčky z plastů, a dokud nebudou mít vyvinuté kořeny, zalévejte je jen málo a snažte se do stonku nenarazit. Pokud se choroba již objevila, odstraňte poškozené části a všechny zbylé zdravé zasypejte zelenou práškovou sírou.

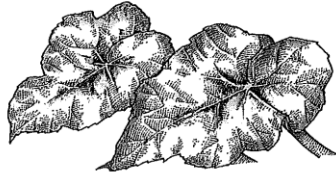
**PLÍSEŇ ŠEDÁ
(Botrytida)**

Plíseň šedá je houba, která napadá mrtvé a odumírající tkáně rostlin a může se objevit při poškození stonku nebo listu. Výtrusy této houby jsou ve vzduchu přítomny všude a mohou se rychle rozšířit na živé a zdravé tkáně. Infekce může začít, jakmile se zvadlé květy a listy, které opadaly na vlhkou zeminu, začnou rozkládat. Plíseň se často rozvíjí ve vlhkém,

nehybném vzduchu a při nižší teplotě, zřídka za teplých letních měsíců a při dobrém větrání. Obzvláště náchylné k této infekci jsou rostliny s křehkými stonky a listy, jako jsou africké fialky a cinerárie. U afrických fialek může infekce začít, pokud se nějaký čas usadí v koruně rostliny vlhkost, nebo ponecháte-li v jejím srdíčku ulomené části stopky listu nebo květu. Silně infikovaná rostlina vypadá jako nevábná hrůzka chlupaté šedé plísně. Jedním ze způsobů, jak napadenou rostlinu ošetřit, je nanést jemně na poraněné části zelenou práškovou síru, nebo rostlinu postříkat fungicidem obsahujícím *benomyl*.

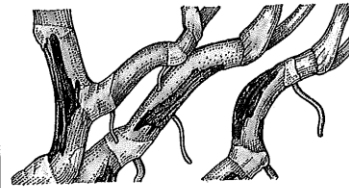
ČERNĚ

Černě je houba, která žije na lepkavém povlaku, vylučovaném mšicemi a jiným savým hmyzem. Vypadá jako tenká vrstva sazí a je nepříjemná na dotek. Ačkoli listům nebo stonkům přímo neškodí, brání přístupu světla k listům a znemožňuje dýchání pórů (průduchů). K infekci jsou velmi náchylné keřky citrusů vč. *Citrofortunella mitis* a *Pentas lanceolata*. Černě se zbavíte, omyjete-li černou usazeninu mýdlovou vodou; vypořádejte se však hlavně se skutečným problémem: zlikvidujte pomocí vhodného insekticidu savý hmyz.

PADLÍ

Padlí se objevuje na povrchu listů a stonků a zprvu se jeví jako drobné skvrnky bílé plísně. Od plísně šedé se liší tím, že nemá chlupaté výrůstky.

Setřete-li ji prstem, uvidíte černé skvrny, které zůstaly na pleťvu rostlin a jsou příznakem poškození. Skvrnky padlí mohou být původcem a příčinou deformací a opadávání listů. Padlí se dobře daří ve vlhké atmosféře, při nedostatečném větrání, náhle nízkých teplotách nebo nepravidelném zalévání. Náchylné jsou některé druhy begónií, zejména *Begonia sutherlandii*, a rostliny s křehkými listy vůbec. Všechny napadené listy utrhnete a rostlinu postříkujete fungicidem obsahujícím *bupirimate* a *triforine*. Tím předejdete dalšímu šíření bělavého moučnatého povlaku, avšak na poškozeném pleťvu zůstanou tmavé skvrny.

**HNILOBA STONKŮ,
KOŘENŮ
A KORUNY**

Je-li touto houbovou chorobou napaden stoněk, zkréhne a zeslábně. Hniloba může zasáhnout rostliny s velmi jemnými lodyhami, jako jsou *Impatiens wallerana* nebo *Exacum affine*, ale také kulovité nebo sloupovité kaktusy a silnější stonky filodendronů a příbuzných druhů. Napadené části odřízněte, rány zasypejte práškovou sírou a kořeny rostliny udržujte ve větším suchu.

Kořenová hniloba způsobuje křehnutí a slábnutí kořenů. Je důsledkem přílišného zalévání a zdá se, že neexistuje žádná léčba.

Hniloba koruny bývá obvykle způsobena tím, že necháte vodu usadit v srdíčku rostlin, zvláště těch, které tvoří růžici, např. kříženců afrických fialek. Listy měknou a stávají se mazlavými a hniloba se dále rozšiřuje. Vždy odstraňujte všechny spadlé květy, stopky listů a květů až dle u báze. Poškozené části odřízněte a rostlinu ošetřete fungicidním postříkem.

Použitá literatura:

Gilbert, R. 200 pokojových rostlin pro každého. 1. vyd. Martin: Osveta. 1992, 144 s. ISBN 80-217-0450-0.
Longman, D. Péče o pokojové rostliny. 2. vyd. Praha: Slovart. 1995, 191 s. ISBN 80-85871-62-9.